

BILTEN ZAJEDNICE PODSTICAJNOG RODITELJSTVA

NOVEMBAR 2022 - MART 2023.

PERSPEKTIVE RODITELJSTVA

34 jedinice lokalne samouprave navija za roditelje



Centri podrške podsticajnom roditeljstvu kroz igru dosegli do sada preko 20000 porodica male dece integrisanom podrškom usmerenom na snage roditelja. Preko 100 ustanova i preko 1000 praktičara iz sistema zdravstvene, socijalne zaštite i predškolskog obrazovanja podržava porodice u razigranom roditeljstvu u 34 jedinice lokalne samouprave.

Model centri podrške podsticajnom roditeljstvu Bor, Kragujevac, Vranje, Novi Pazar, Novi Sad započeli su prenos dobrih praksi u programiranju lokalnih mera i budžetskih alokacija za podršku roditeljstvu i ranom razvoju u saradnji sa 29 novih lokacija koje su juna 2022. pristupile Programu podsticajno roditeljstvo kroz igru.

Proces standardizovanja praksi podrške podsticajnom roditeljstvu kroz patronažne posete je potkrepjen novim **Stručno-metodološkim uputstvom za sprovođenje poseta polivalentne patronažne službe** porodicama sa trudnicama i decom, izrađenim od strane Posebne radne grupe Ministarstva zdravlja za unapređenje rada polivalentne patronažne službe. Takođe, u 33 doma zdravlja, preko 250 patronažnih sestara je podržano za video savetovanje porodica.



Patronažna služba Bor pokrenula međusektorku **školu roditeljstva koja uključuje i psihofizičku pripremu trudnica i budućih očeva**, a u kojoj učestvuju obučeni profesionalci iz sektora zdravstva, socijalne zaštite i predškolskog vaspitanja i obrazovanja.



Horizontalnim širenjem znanja u okviru domova zdravlja, predškolskih ustanova, ustanova socijalne zaštite u 5 model centara za podršku roditeljstvu (Bor, Kragujevac, Vranje, Novi Pazar, Novi Sad) već je obuhvaćeno je preko 500 praktičara iz sva tri sistema.



UNICEF onlajn škola roditeljstva, kroz 12 vebinara dosegla je preko 60 000 pregleda od strane roditelja i stručnjaka na Unicef Srbija YouTube kanalu.



Bebbo aplikacija (Halo Beba savetovališta - Gradskog zavoda za javno zdravlje) uz podršku UNICEF-a doživela regionalnu ekspanziju u 13 zemalja na 19 jezičkih varijanti (56.000 preuzimanja u Srbiji, 500.000 u regionu), a 10. februara 2022. je proslavila **svoj prvi rođendan**.



Pokrenuta je **saradnja sa Akademijom visokih strukovnih studija u Beogradu - Odsekom visoka zdravstvena škola** u cilju unapređenja kvaliteta obrazovanja i kompetencija učenika, studenata i profesionalaca iz sistema zdravstvene zaštite za efikasniju primenu inoviranih praksi podrške ranom razvoju i roditeljstvu.



Prema **nalazima istraživanja implementacije programa** „Podsticajno roditeljstvo kroz igru“, organizacije FHI360 i LEGO fondacije, više od 90% profesionalaca iz svih sektora pozitivno vrednuje Program *Podsticajno roditeljstvo kroz igru*, oseća se sigurnim u pružanju inovativnih praksi. Veruju da



roditelji takođe cene Program, ali da su im potrebni dodatni podsticaji za stvarno usvajanje podsticajnih roditeljskih praksi, zasnovanih na igri, uključujući veću uključenost očeva, posebno u najranijim godinama deteta. Izazovi vezani za ljudske resurse koji se nose sa konkurentnim profesionalnim odgovornostima, utiču na kvalitet poseta i rada sa porodicama. Što se tiče šireg kontesкта u Srbiji, u predstojećem periodu bi trebalo **a)** pronaći mehanizme za operacionalizaciju postojećih okvira, protokola i programa, kao što je *Nacionalni program za unapređenje razvoja u ranom detinjstvu* ili *Poziv na akciju* za podršku razvoju u ranom detinjstvu, kroz relevantne sektore, **b)** pronaći rešenja za povećanje ljudskih resursa na prvim linijama podrške porodicama sa trudnicama i malom decom, ali i **c)** za praćenje i unapređenje kvaliteta kroz suportivnu superviziju i prevenciju sagorevanja profesionalaca.



U toku je finalizacija **Izveštaja o napretku istraživanja o znanjima, stavovima, i praksama roditelja male dece** iz 5 model centara. Nalazi ovog istraživanja će takođe oblikovati strategije implementacije Programa u predstojećoj godini.

6. Nacionalna konferencija o ranom razvoju i roditeljstvu „Navijamo za roditelje“ je osnažila sve one koji stoje na orbitama podrške ranom razvoju dece i roditeljstvu i same roditelje. Praktičari koji se osnažuju za kvalitetniju i efikasniju podršku porodicama, koja čuva i njihove snage, kažu da su izašli sa većim osećajem pripadnosti smislenoj, sveobuhvatnoj, međusektorskoj



Fotografija: UNICEF Srbija/Jovanović

intervenciji koja je zasnovana na dokazima, i koja prevazilazi okvire projekata, ali i koja obećava rezultate ne samo za decu i porodicu, već celo društvo. Donosioci odluka su pokazali svoju posvećenost temi, uključujući medije, donatore, aktere iz zajednica. Roditelji su, verujemo, još više uvideli koja je njihova uloga u vođenju promene za dobrobit porodica. Vlada Republike Srbije i UNICEF su u prethodnom periodu uveli i isprobali inovativne prakse podrške roditeljstvu u prvim i najvažnijim godinama života deteta kroz modele Razigranog roditeljstva za sve porodice i Porodično orijentisane rane intervencije (PORI) za porodice dece sa teškoćama u razvoju.

Tokom konferencije, u sesiji posvećenoj diskusiji na temu **značaja partnerstava u lokalnoj zajednici i uloge lokalnih samouprava**, privatnog sektora, medija u osnaživanju roditelja, od strane Stalne konferencije gradova i opština **dodeljena je oprema gradu** Boru, Novom Pazaru, Novom Sadu, Kragujevcu, Vranju za međusektorsku podršku roditeljstvu. Ovi gradovi se ove godine mogu pohvaliti merama koje u fokus stavljaju i roditelja. U Novom Pazaru je usvojena mera za obezbeđivanje automobila za rad patronažne službe, a Vranje je opremilo prostor u selu Rataje u kome će vaspitači volonteri raditi sa decom koja nisu upisana u predškolske ustanove i njihovim porodicama. Takođe, Bor se posvetio prvoj multisektorskoj Školi roditeljstva u Srbiji, a Kragujevac je izdvojio više od 45 miliona dinara za svoje mere i ubacio ova ključna pitanja u Plan razvoja grada. Konačno, Novi Sad je formirao trajno Skupštinsko radno telo koje će se baviti ovom temom na najvišem lokalnom nivou i na taj način obezbedio jednu stabilnost i dugoročnost ovom sistemu koji smo svi zajednički u našim lokalnim zajednicama gradili. Ove godine će još 29 lokalnih samouprava roditeljstvu doneti nove prilike za podršku.



Fotografija: UNICEF Srbija/Jovanović

U zaključku konferencije je istaknuto da su potrebni sledeći napori:

- jačanje mehanizama za međusektorsku saradnju na nacionalnom i lokalnom nivou za univerzalnu i targetrane vidove podrške.
- operacionalizacija Nacionalnog programa za podršku razvoju u ranom detinjstvu iz 2016. uz razvijanje Akcionog plana sa snažnijim fokusom na jačanje međusektorske saradnje u skladu sa *Pozivom na akciju za razvoj dece u ranom detinjstvu iz 2018.* sa jasnim indikatorima za praćenje.
- Za profesionalno usavršavanje stručnjaka iz sistema zdravstvene zaštite, socijalne zaštite i predškolskog obrazovanja potrebna su prateća stručno-metodološka uputstva, vodiči, pravilnici kao i sistemsko razvijanje **suportivne supervizije** da bi se obezbedilo dosledno sprovođenje inoviranih praksi podrške ranom razvoju i roditeljstvu.

- Intenzivniji rad na unapređenju patronažnih službi kroz uvođenje suportativne supervizije rada patronaže i razvojnih savetovališta, i podršku sprovođenju Vodiča za posete patronažne službe trudnicama i porodicama za podršku ranom razvoju i roditeljstvu.
- Intenzivniji rad na unapređenju razvojnih savetovališta za podršku ranoj intervenciji uz donošenje plana kadrovskih potreba, podzakonskih akata koji bi omogućili profesionalno usavršavanje svih profesionalaca i zapošljavanje novih ljudi.
- Uvođenje razvojnog skrininga u redovnu praksu pedijataru uz obuke, digitalizaciju dokumentacije i Registra dece sa smetnjama u razvoju i dosledno popunjavanje podataka
- Podrška Centru za rani razvoj i inkluziju u Beogradu, kao uzora za buduće Centre u velikim gradovima
- Institucionalizacija rada medijatorke i unapređivanje saradnje patronažnih sestara i medijatorke sa pedijatrima i razvojnim savetovalištima u cilju ranog prepoznavanja, praćenja, i pravovremene podrške razvoju dece
- Inovacije u praksi potrebno je da prati i rad na osavremenjivanju obrazovnog programa za sve profesije koje se bave pružanjem podrške ranom razvoju, posebno deci sa smetnjama u razvoju i u riziku.
- U susret potrebama porodica male dece, potrebno je veće učešće roditelja u razvijanju i sprovođenju programskih i budžetskih planova podrške porodicama, kao i dvosmernih mehanizama za prikupljanje informacija o potrebama i zadovoljstvu servisima podrške u cilju unapređenja dostupnosti, kvaliteta pruženih usluga.
- U lokalnim zajednicama potrebno je jačati ne samo usluge podrške, mere i finansiranje, već i dijalog o roditeljstvu kako bi se svi postojeći resursi i potencijalne veze među njima stavili u funkciju podrške porodicama, majkama, očevima, starateljima male dece, uključujući i privatni sektor.

Zaključci konferencije

*Habujano za
pogumere*

01 Međusektorska saradnja za integrisanu podršku ranom razvoju i roditeljstvu



02 Inovacije u praksi i suportivna supervizija



03 Sistemska rešenja za dobre prakse - od pilota do autopilota

04 Mere i politike po meri roditeljstva



05 Zdravstvene medijatorke i osetljive porodice

06 Inovacije u praksi prati obrazovni program



07 Monitoring, kvalitet i doslednost

08 Mobilizacija zajednice, dijalog



RETROSPEKTIVA DOGAĐAJA

30. NOVEMBAR, Beograd: 12. Izdanje UNICEF škole roditeljstva posvećeno je prevremeno rođenim bebama i njihovim porodicama. Vebinar pod nazivom „[Kad beba požuri na svet](#)“ dao je odgovore na pitanja šta bebi, mami i tati u prvim danima treba, posebno, kako se izboriti sa pomešanim osećanjima i strahom od neizvesnosti. Vebinar je vodila mama i glumica Kalina Kovačević u razgovoru sa Prim. dr Radmilom Mileusnić Milenović, direktorkom Instituta za Neonatologiju, Vukašinom Čobeljićem, psihologom Univerzitetske Dečje klinike „Tiršova“, Verom Bikicki Ivezic iz organizacije „Mali Div“. Škola roditeljstva nastavlja se 9. maja 2023. sa temom autizma.



6. i 8. DECEMBAR, 23. i 27. MART, Novi Sad/Vrnjačka banja: Sastanci međusektorskih radnih tela za podršku roditeljstvu održani u organizaciji Stalne konferencije gradova i opština u Novom Sadu i Vrnjačkoj Banji. Ovo su bele prilike da se kroz radioničarski rad razmene iskustva i isplaniraju mere podrške roditeljstvu i ranom razvoju dece u 29 jedinica lokalnih samouprava i sagledaju potencijalne strategije za komunikaciju za društvenu promenu i umrežavanje u zajednici za snažniji dijalog o podršci roditeljima male dece. Radionice su deo projekta „Podrška lokalnim samoupravama za širenje dobrih politika i praksi podrške roditeljstvu“, i programa „Podrška podsticajnom roditeljstvu kroz igru“, a koji zajedno sprovode UNICEF, Stalna konferencija gradova i opština i Konzorcijum brojnih institucija i organizacija, uz podršku Fondacije LEGO.



13. DECEMBAR, Beograd: Ulaganje u podršku porodici u periodu ranog detinjstva neophodno je za pravedan, dostupan i kvalitetan sistem podrške koji omogućava optimalni razvoj i uključenost svakog deteta, a pred nama je put da stvorimo uslove da kvalitetne usluge za rani razvoj dece koje pružaju patronažne sestre, pedijatri i razvojna savetovališta u saradnji sa predškolskim i ustanovama socijalne zaštite u zajednici dopru do svakog roditelja u Srbiji, zaključak je šeste Nacionalne konferencije o ranom razvoju i roditeljstvu pod nazivom „[Navijamo za roditelje](#)“, koju je organizovao UNICEF u Srbiji kroz program saradnje sa Vladom Republike Srbije.

Navijamo za roditelje

Tokom ove nacionalne konferencije uručeni su i grantovi Novom Sadu, Novom Pazaru, Kragujevcu, Vranju i Boru, koji su u prethodne dve godine se posvetili unapređenju lokalnih politika za dobrobit roditelja kroz Program *Podsticajno roditeljstvo kroz igru*.



14. DECEMBAR, BOR: U Domu zdravlja u Boru [otvorena je Škola roditeljstva](#) u sklopu projekta Podsticajno roditeljstvo kroz igru. U prostoriji polivalentne sužbe biće organizovana psihofizička priprema trudnica za porođaj i mama i tata za roditeljstvo, a sa kojima će raditi edukovane sestre patronažne službe u saradnji sa stručnjacima iz relevantnih ustanova u skladu sa temama susreta. Deo programa škole roditeljstva je i *Kutak za roditelje* koji će se kroz igru baviti jačanjem privrženosti između roditelja i deteta.



NOVI RESURSI

- [Animacija „Korak po korak kroz roditeljstvo“](#)
- [Brošure o porodično-orijentisanoj ranoj intervenciji](#)
- [Bebbo aplikacija](#)
- [Konferencija „Navijamo za roditelje“](#)
- [UNICEF škola roditeljstva](#)
- [Vodiči za pozitivno disciplinovanje dece](#)



РАЗИГРАН
РОДИТЕЛСТВО

Pridružite se zajednici



👍 Dobro došli!

Ukoliko ne želite da dobijate bilten sa informacijama o aktuelnostima u okviru programa podrške podsticajnom roditeljstvu i ranom razvoju dece UNICEF-a, Vlade Republike Srbije i partnera, možete pisati Ivani Vojvodić, konsultankinji UNICEF-a za komunikacije za razvoj i društvenu promenu na sledeću mejl adresu: ldujmovic@unicef.org.